

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

Савицька І.М.

“ ” _____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри філософії та міжнародної комунікації

Протокол №13 від «16» травня 2024 р.

Завідувач кафедри

Культенко В.П.

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 231 «Соціальна робота»

Демченко І.І.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Латинська мова

Галузь знань 23 «Соціальна робота»

Спеціальність 231 «Соціальна робота»

Освітня програма «Соціальна робота»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробники:

професор кафедри філософії та міжнародної комунікації, доктор філол. наук,
професор Шинкарук В.Д.

доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, канд. філол. наук, доцент
Вакулик І.І.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни Латинська мова

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>231 «Соціальна робота»</i>	
Освітня програма	<i>Соціальна робота</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)		
Семестр		
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	<i>45 год.</i>	
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів із основами латинської мови, допомогти набути практичних умінь і навичок перекладу латинських текстів та використання латиномовної термінології у навчальній, науковій та виробничій діяльності. Оволодіння студентами основами латинської мови надасть їм можливість читати і перекладати латинські тексти, відкриє доступ до вільного і свідомого сприйняття наукової термінології у соціальній сфері.

Завдання: загальноосвітні завдання курсу полягають у розширенні лінгвістичного світогляду студентів, у підвищенні їх загальної мовної культури шляхом удосконалення навичок нормативного вживання інтернаціоналізмів греко-латинського походження. Завдяки чіткій побудові граматики та синтаксису латинська мова розвиває також уміння та навички логічного мислення.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціальнопедагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

ПРН 13. Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

ПРН 18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Фонетика. Морфологія													
Тема 1. Systema phoneticum Linguae Latinae: Фонетична система латинської мови.	1 2	18	2	-	6	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Systema morphologicum Linguae Latinae. Verbum.	3 4	18	2	-	6	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Nomen substantivum.	5 6	18	2	-	6	-	10	-	-	-	-	-	--
Тема 4. Nomen adiectivum. Прикметник.	7 8	24	2	-	7	-	15	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1		78	8	-	25	-	45	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Морфологія. Синтаксис.													
Тема 1. Словотвір у системі дієслова, іменника, прикметника. Pronomen. Займенник.	9 10	17	2	-	5	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Adverbium (Прислівник). Praepositio. Прийменник.	11 12	17	2	-	5	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Синтаксис. Структура простого і складного речення. Sententia simplex. Sententia composita.	13 14	17	2	-	5	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Nomen numerale: Числівник.	15	21	1	-	5	-	15	-	-	-	-	-	--

Разом за змістовим модулем 2		72	7	-	20	-	45	-	-	-	-	-	-
Усього годин		150	15	-	45	-	90	-	-	-	-	-	-

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фонетична система латинської мови. Правила вимови та наголошення. Читання	6
2	Verbum. Часи системи інфекта	6
3	Nomen substantivum. Особливості відмінювання іменників III відміни	6
4	Nomen adiectivum. Узгодження прикметників з іменниками. Відмінювання атрибутивних словосполучень	6
5	Числівники	6
6	Займенники	6
7	Структура простого і складного речення. Граматичний порядок слів	6
8	Gaudeamus. Sententiae Latinae	3
	Разом	45

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Опрацювати таблиці до теми «Systema phoneticum Linguae Latinae».	15
2.	Навести приклади дієвідмінювання дієслів I – IV дієвідміни. Проаналізувати латинські тексти.	10
3.	Проаналізувати систему іменника латинської мови у порівнянні зі слов'янськими та германськими мовами.	10
4.	Проаналізувати граматичні категорії прикметника латинської мови у порівнянні зі слов'янськими та германськими мовами.	10
5	Робота з латинськими текстами.	10
6.	Проаналізувати категорії прислівника. Синтаксис простого поширеного речення. Узгодження підмета та присудка	10
7.	Опрацювати таблиці до теми «Часи системи перфекта».	10
8	Робота з латинськими текстами.	15
	Усього	90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- участь у конференціях;
- олімпіада з дисципліни.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3864>);

- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Вакулик, І. І. «Гаудеамус» від джерел походження до культу. Міжнародний філологічний часопис. 2020. 11(2). <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/issue/view/596>
2. Вакулик, І. І. Давньогрецька та латинська мови як джерело сучасної наукової термінології: монографія. Вид. 2-е, доповн. Київ: НУБіП України, 2014. 296 с.
3. Вакулик, І. І. Лінгвістичні аспекти наукової комунікації у синхронії та діахронії. Київ: КПСервіс, 2015. 280 с.
4. Вакулик, І. І. Наукова термінологія як фактор формування наукової компетенції. Sciencerise. PC «Technology center». 2016.9.(1).
5. Вакулик, І. І. Нові термінологічні одиниці та особливості їх функціонування у мові. Міжнародний філологічний часопис. 2022. 13(1). <https://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/article/view/16098>
6. Лапідарна латина. Режим доступу: <http://ukrlife.org/main/prosvita/latyna.html>
7. Латинські словникові уроки на Інтернет Поліглоті. Режим доступу: <http://www.internetpolyglot.com/ukrainian/lessons-ln-uk>.
8. Оліщук, Р. Л. Латинська мова. Синтаксис: підручник для ВНЗ. Львів: Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 202 с.
9. Chaika, O., Vakulyk, I., Hutyriak ,O. Multiculturalism in education: teaching foreign languages and translation. Ad Alta, 2023. <https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130133/PDF/130133.pdf>
10. Ухаль, М. М. Латинська мова: підручник. Ужгород: Говерла, 2017. 319 с.
11. Шаманова, Н. Є. Латинська мова: навчальний посібник з вивчення дисципліни. Миколаїв: НУК, 2021. 141 с.
12. Шинкарук, В. Д. Латинська мова: підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. Київ: Міленіум. 2020. 533 с.
13. Шинкарук, В. Д. Семантико-синтаксична структура речень з числівниковим компонентом в латинській мові. Міжнародний філологічний часопис.2020. 11(2). <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Filol/issue/view/596>